

Twee mensen worden

Ander werk van Lies Gallez

Het water vangen (verhalen, 2021)

honger, heteronormativiteit & het heelal (gedichten, 2023)

Lies Gallez

Twée mensen worden

Amsterdam · Antwerpen
Em. Querido's Uitgeverij BV
2026

De auteur ontving voor het schrijven van dit boek een
werkbeurs van Literatuur Vlaanderen.

Copyright © 2026 Lies Gallez

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar
gemaakt, in enige vorm of op welke wijze ook, zonder voorafgaan-
de schriftelijke toestemming van Em. Querido's Uitgeverij bv,
Weteringschans 259, 1017 xj Amsterdam. Ook tekst- en
datamining van deze uitgave is niet toegestaan zonder
schriftelijke toestemming van de uitgeverij.

Voor de productie van de boeken van Querido wordt alleen ge-
bruikgemaakt van duurzaam en verantwoord geproduceerd papier.

Omslag Janine Hendriks, Kaftwerk
Omslagbeeld Rijksmuseum, Amsterdam
Foto auteur Iris Kelly Kuntkes
Binnenwerk Perfect Service, Reeuwijk

ISBN 978 90 214 4088 0 / NUR 301
www.querido.nl

Voor mijn grootmoeders.

Voor P., die dit boek mogelijk zal lezen.

Voor Anna. Hier blijf je bestaan.

Voor jou, omdat jij me hier gebracht hebt.

'Mama, I made it out of your home alive, raised by the
voices in my head.'
– Warsan Shire

'We all have the forest in our blood.'
– Unknown

proloog

Ik ben terug. Op een groot bord lees ik: DIT IS EEN BEWOOND DORP. Ik sta op de hoofdweg. Het is een lange strook in een desolaat landschap, een decor dat ik tot mijn dertiende volledig uit mijn hoofd kende. De zwaartekracht baant zich een weg omhoog, door mijn enkels, benen, knieën, mijn romp. Het lijkt alsof mijn kindervoetstappen terug op het asfalt verschijnen. Dat mijn herinneringen weerspiegeld worden in de plassen die op de weg staan.

In het asfalt zitten barsten als vertakkingen van grote bomen. De tijd heeft zich er zichtbaar gemaakt in het onkruid dat er onstuimig door groeit. Ik scan het uitzicht dat me zo lang vertrouwd was. Het eerste wat me opvalt is dat vele huizen verdwenen zijn tot op de laatste steen. Wat rest zijn bomen die zichzelf te pletter mogen groeien. Dakpannen liggen gebroken op de grond. Ik sta met het lichaam aan de grond genageld. Mijn dorp is een plaats van bomen en struiken geworden. Wat het tegenvoorbeeld is van de oorspronkelijke plannen die hier ooit meer dan twintig jaar geleden levens hebben ontworteld. Het is de natuur die zich hier als herboren aan me toont.

Slechts eenzame mensenlevens hebben zich hier overeind weten te houden in de jarenlange verdwijning. De bomen, vlinderstruiken, paardenbloemen hebben hen koppig vergezeld en bewijzen dat troost groen kan zijn. De kleur van chlorofyl, het pigment dat zonlicht omzet in energie.

Er vliegt een vogel voorbij, die al mijn aandacht vraagt. Hij

heeft een lichtblauwe borst. De binnenkant van zijn vleugels is donkerblauw met een penseelstreek donkerbruin op de uiteindes. Ik hoor het Athena nog tegen me zeggen, toen ze aan de vuurkorf een mok kruidenthee dronk die ik voor haar maakte in de provisoire keuken. De vogel vliegt alsof de lucht en dit dorp van hem zijn. Ongeremd en weelderig, zoals kinderen in de speeltuin spelen op warme zomeravonden wanneer de barbecuekruiden in de lichte bries gekropen zijn. Is deze vogel ook terug? Is het eindelijk gebeurd?

Nieuwsgierig volg ik zijn vlucht tot hij de kruin van een grote boom opzoekt. Ik haal mijn telefoon uit mijn broekzak en probeer ingezoomd een foto te maken van dit opmerkelijke vogel-exemplaar. Maar ingezoomde foto's zijn vaak gedoemd te mislukken.

Ik sla mijn armen om me heen. Na meer dan twintig jaar ben ik terug op de plek waar mijn wortels lagen. Mijn blik springt van de ene kant van de straat naar de andere kant, alsof hij in een onzichtbaar touw springt.

Ik wil mijn eigen naam de leegte in roepen: Echo. Ik ben een weerkaatsing van geluid dat door de lucht reist, zelfs als die lucht eenzaam is. Een echo wordt pas een echo als het ongeveer zeventien meter heen en terug reist. Misschien kan ik zeggen dat ik daarom altijd minstens zeventien meter kan voortbestaan. Omgerekend is dat zo'n vijfduizend gras-prieten lang. Dat ik meetbaar ben stelt me gerust.

Naast mij ligt het tankstation waar ik vroeger vaak groene Hollywood-kauwgom kocht met het geld dat ik terugvond in de jaszakken van moeder. Die groene plak rolde ik op en stak hem in mijn mond. Aan een van de pompen staat een lege winkelkar met daarin twee opengereten vuilniszakken. Het noestige werk van katten die hier aan hun lot overgelaten werden, vermoed ik. Het eerste straatkattenhuisje staat iets verderop aan een onbewoond huis naast de bushalte. Ik weet niet meer zeker wie er woonde, maar ik denk dat het mevrouw Pannebakker was. Van haar herinner

ik me vooral haar rode hamsterwangen en dat ze Tic Tacs at tijdens de Franse les, omdat ze zenuwachtig werd wanneer niemand het antwoord op haar vragen wist.

Naast het verlaten tankstation staat ook een autowrak dat twee achterbanden mist. De ramen zijn ingeslagen. De scherven liggen in het rond. Ooit was het natuurlijk een auto waarvan iemand de autosleutels in zijn broekzak bewaarde. Ooit had het voertuig iemand ergens gebracht. Ooit had alles een bestemming, de auto en zijn chauffeur. Ooit was er een verlangen. Misschien kunnen we stellen dat een mogelijk begin van alles een verlangen was. Dat zelfs de oerknal een diep ja naar bestaan bevatte.

Het lijkt alsof een onzichtbare hand, net als bij een Playmobil-dorp dat ik vroeger op de basisschool bouwde, de dingen in dit dorp willekeurig verplaatst heeft. Er heerst entropie. Ik bedoel, dit is een mate van wanorde die me tegenstaat. Ik bedoel, hoe positioneer ik me tegenover het botsen van alle herinneringen in mijn binnenkant?

Ik begeef me op de breuklijnen. Dit hele verhaal wordt een grote evenwichtsoefening. Ik bereid me voor op het wankelen: de constante dreiging van de val alsof ik je dit verhaal zal vertellen vanaf een klif.

Voor de ramen en deuren van de eerste huizen, die aan het verdwijnen wisten te ontsnappen, zijn ijzeren platen geboord met enorme schroeven. Het beeld draait een rondje in mijn maag en laat er een spoor van misselijkheid achter. Het lijkt alsof diezelfde hand het uitzicht van verlatenheid niet verdragen kon en er alles aan gedaan heeft om het te dichten.

Graffiti bezet de gevels als schimmels. Op een van de huizen hangt een affiche aan het raam: DIT HUIS IS BEWOOND. Voor de deur staat een rode auto. Ik verwacht een hond voor het raam, of een gele parkiet in een kooi, of in elk geval een spoor van menselijkheid. Maar het ruikt er vooral naar een oude, bestofte bibliotheek waar niemand de boeken nog uit-

leent. Op de vensterbank staat een bloembak zonder bloemen erin.

Van het bushokje verderop zijn ook alle ramen verdwenen. Ik weet nog hoe ik vroeger op de bus wachtte die me naar de overkant bracht. Niet dat ik er vaak heen ging, maar ik herinner me dat het gewieg van de bus me slaperig maakte. Dat ik naast moeder indommelde en hoe ze me wakker maakte door aan mijn arm te trekken. Of soms sloeg ze me een paar keer op mijn kaak. Maar zachter dan dat ze dat thuis deed.

Op de hoek van de straat stop ik. In de verte liggen de witte koeltorens als kolossale zuilen. Roekeloos doorboren ze de rust die een horizon in het landschap brengt. Ik haak mijn blik in de helderblauwe lucht. Als ik mijn ogen zou sluiten, dan zou ik een schaduw kunnen ademen. Dan zou ik de keldergerur van het verleden in me kunnen oproepen.

Er vliegen een paar zeemeeuwen het water tegemoet. Verderop ligt niet de zee, maar het water van de Schelde. Nu de dijken verhoogd zijn, door een regering die eigenlijk niet volledig overtuigd is van de klimaatcrisis, omdat het de winst in de weg staat, kun je het water niet meer zien. Je moet eerst een betonnen trap op. Vanaf daar kun je de stad aan de overkant en de haven zien.

Ik wandel langs de dijken. Door een van de huizen groeit een vlinderstruik uit een gat boven een van de ramen. Met die monsterachtige ijzeren platen voor de ramen kan ik niet naar binnen kijken. Dit was ooit het huis van de familie Bosmans. Over de gevels groeit klimop waarvan sommige bladeren groter zijn dan mijn handpalm. Er vormt zich een wildernis. Ik kon niet weten dat ik terug zou komen en dat ik vooral ontzag zou voelen voor hoe de bomen zich door binnentuinen en kapotte veranda's geperforeerd hebben. Ik kon me het aanzicht van verdwijning niet voorstellen tot nu. Het is het aanzicht van de natuur die vrij spel gekregen heeft. Ik glimlach. Het klopt.

Voor mij ligt de bruine kroeg De Zondebok, waar ik zo vaak op een lederen barkruk aan de toog zat. De barman, Johnny, gaf me cola, die ik dronk met een roze plastic rietje. Soms at ik een zakje zoute chips. En soms was dat het enige wat ik die dag at. Het was de plek in het dorp waar alcohol lichaam na lichaam veroverde en de poriën van de caféhangers besmette. Sommigen kregen er zulke slappe benen van dat ze niet meer naar huis konden wandelen en dus maar in de kroeg bleven slapen.

Als ik toen iemand gevraagd zou hebben waarom ze het ene glas wijn na het andere dronken, dan zouden de meesten geantwoord hebben: het is de eenzaamheid die me als een ziekte in haar duistere grip heeft. De ooghoeken van velen waren naar beneden getrokken, alsof verdriet een eigen zwaartekracht bezat. Ik geloof dat het dat ook doet om entropie in onszelf tegen te gaan.

Op dit punt, waarvan de coördinaten niet terug te vinden zijn op Google Maps, omdat dit dorp gewist moest worden, heeft het verleden mijn hart teruggevonden. Mijn handen leg ik op mijn middel, net onder mijn borstkas, om het barsten voor te zijn. Wat er ook gebeurt, de nooduitgang uit jezelf is altijd je eigen ademhaling.

Ik kan amper geloven dat ik na meer dan twintig jaar weer hier ben, omdat ik een brief ontving waarin stond dat het ouderlijk huis opnieuw mij toebehoorde. De brief moest ik drie keer herlezen voordat de zinnen een boodschap werden die ik kon begrijpen. Er stonden woorden als 'teneinde', 'derhalve' en 'uwer', alsof de overheid woorden uit een oude, stoffige kamer geplukt had en die in de brief een nieuw leven had gegeven. Er werd ook geen vraag gesteld, het was een simpele mededeling: 'Uw huis wordt heden ten dage opnieuw ter uwer eigendom gerekend.'

Maar de overheid wist niet dat het huis achterlaten mijn grootste redding geweest was.

Hier sta ik te midden van de deining van het verleden, toen

ik nog een meisje was en vijgen en aardbeien uit de tuin van mijn burens stal. Soms leende ik ook even hun kat, Sookie, zodat het een paar minuten mijn kat zou zijn. Omdat ik iets zachts nodig had om tegen mijn eigen huid te leggen.

De volgende stappen zijn angstaanjagend. Ze leiden me terug naar een begin dat ook mijn begin was. De wegmarkeringen op de straten zijn vervaagd. Slechts zuchten van wat ooit wit was zijn nog zichtbaar. Fietsers zijn hier niet meer in het straatbeeld te vinden. Er staan wel fietsen tegen voorgevels, die een voorband, een zadel of een stuur missen. Ze staan tegen dichtgetimmerde ramen en hebben verroeste kettingen. Hun eigenaars zijn verdwenen.

Mijn handen plaats ik tegen het voorraam van het huis van de familie Bosmans. De tuin is overwoekerd door hoge grassen en onkruid waarvan ik de exacte namen niet ken. Het groene tuinhek ligt op de stoep. Jaren geleden werd het dorp geteisterd door bendes met zware vuisten en gespierde armen door een teveel aan testosteron. Hun doel was vernieling. Alsof zij het gemunt hadden op het enige wat vele dorpsbewoners nog hadden: herinneringen. Ze hadden de jacht geopend op het onthouden, vuistslag na vuistslag.

Daarom had ik mezelf altijd voorgenomen nooit meer terug te komen. Tot de brief in mijn brievenbus stak. Het was een gewone vrijdagochtend. Ik was mijn rapport voor de European Environment Agency aan het nalezen over het European Human Biomonitoring Initiative. Tussen 2014 en 2021 werkte ik mee aan een grootschalig biomonitoringonderzoek dat in vijf verschillende Europese landen tegelijkertijd liep. Bij 84 procent van de deelnemers werden minstens twee pesticiden aangetroffen in het lichaam. De pesticideconcentraties bij kinderen waren hoger dan die bij volwassenen. Het waren alarmerende cijfers. Toen ik de brief opende, haalde ik de deadline voor het indienen van dat rapport niet. Ik kon alleen maar denken aan het huis in het dorp dat ik ooit 'mijn dorp' noemde.

Ik kijk om me heen. Het vertrouwde uitzicht heeft een verwoestende metamorfose ondergaan. Elk huis heeft een eigen verhaal van mensen die er gewoond hebben. Ze waren mijn burens, mijn vrienden, mijn leerkrachten, mijn dorpsgenoten. Ze hebben met mij het verleden gedragen.

Er is nog meer graffiti, deze keer op het gebroken wegdek. Ik wandel verder. Mijn adem schokt. Op een paar meter van mij ligt het huis waarin ik een kind geweest ben. Of in elk geval waarin ik groeipijnen had in benen, knieën, enkels en voeten. Mijn ademhaling schakelt een versnelling hoger. Misschien had Leo gelijk. Misschien had ik dit niet moeten doen. Ze wilde me deze ochtend nog tegenhouden met een extra kop koffie toen ik op vertrekken stond.

Slechts mijn huid houdt op dit moment mijn viscerale massa samen. Mijn vuisten zijn gebald. Ik plaats mijn ene voet voor de andere. Voor de voordeur houd ik halt. De deur zit niet in het slot. Mijn blik valt op de tegels in de gang, met dan de houten trap naar boven. De deur naar de keuken. De achterdeur naar de tuin, waar ik kuilen groef met mijn handen. Het grindpad waarvan ik blauwe plekken kreeg. De deur naar de kelder. De geur van een moeder misschien.

Ik sta alleen maar voor een open voordeur die ooit mijn voordeur was, voor een huis dat ooit mijn eigen huis was. Ik heb er gewoond als kind dat in veel te kleine pantoffels door de ruimtes slofte. Hier leerde ik de verlamming van angst kennen.

Hier had ik een naam en iemand die hem wilde roepen. Hier had ik een slaapkamer waarin ik ooit een konijn verstopte. Hier werd ik twee mensen. Moeder en ik, we waren aan elkaar overgeleverd als natuurelementen.

In mijn broekzak steekt de brief waarin staat dat het huis opnieuw van mij is. Ik weet niet eens of ik dat wel wil, maar ik wil mijn eigen naam begrijpen. Ik wil begrijpen hoe ik weerkaats tegen de muren van het verleden en ik mezelf terug kan horen. Wat heb ik eigenlijk te zeggen?

Elke cel in het lichaam is in essentie een genetische bibliotheek.

Ergens houdt het lichaam post-its bij: dit hebben we meegemaakt. Dit ook.

Hoe meer post-its, hoe dikker de dossiers, en als vanzelf worden we een archief.

Soms hebben we voetnoten nodig. Bijvoorbeeld: de duif had een goed leven. Of: toeval is een parapluterm voor onvoorspelbare gebeurtenissen.

Onleesbaar worden we echter nooit. Ook als er entropie is.

Ik stap de gang binnen. Links hangt de kapstok nog half aan de muur. Alles komt terug.

vlekken

Met de nagel van mijn wijsvinger prutste ik een korstje uit mijn ooghoek. Vannacht droomde ik over de antwoorden die ik gisteren niet kon invullen op mijn wiskundetoets. In mijn slaap stonden ze opeens in de palm van mijn hand gekrabbeld, alsof ik gespiekt zou hebben. Mijn wangen bloosden als verse aardbeien. Daarna droomde ik over een haai in een zee die steeds zwarter werd. Hij was niet angstaanjagend. Dat was de zee wel, alsof ze donkere klauwen had en mij wilde verslinden.

Met mijn roze nachthemd liep ik op mijn pantoffels door de lege keuken. Elke wasbeurt vervaagde het roze. Het maakte niet uit wat het wasmiddel op de verpakking beloofde en of moeder nu een duur of goedkoop middel kocht. Ik wist al langer dat een belofte het leven invoeren gevaarlijk kon zijn. Het was om breken vragen. Zo beloofde moeder mij een verjaardagfeestje vijf jaar geleden. Toen ik wakker werd, trof ik haar bewusteloos aan in de woonkamer en lagen de scherven van een kapotgeslagen portfles op de grond. Op het beige tapijt zat een grote vlek als een opgedroogde bloedvlek. Pas in de late namiddag werd ze wakker. Ze herinnerde zich niet eens welke dag het was en verbrandde die middag het tapijt in de tuin.

Het was iets na achten. Het koffiezetapparaat pruttelde en mijn mok stond klaar. Ik dacht aan het donker van de nacht, dat nu verdwenen was. Ik dacht aan ander donker dat niet verdwijnt, maar zich ergens voor je verbergt. Onder je

oksels, in de hoeken van een muffe woonkamer, de onderste lade van een kleerkast, je eigen bed of erger misschien, in je eigen hoofd.

Met een stofdoek volgde ik de opgekrulde zwarte telefoondraad tot aan de hoorn. Het stof danste in het ochtendlicht dat in een lichtgele straal de keuken binnenviel. Ik ging over de grote toetsen van de telefoon. Ernaast lag mijn Eastpak-buidelzak, waarin mijn knikkers, die ik al een tijdje niet meer geweldig vond, zaten. Ik was er te oud voor geworden. Maar ik was er ook nog niet klaar voor om ze op een rommelmarkt te verkopen. In de *Joepie*, die ik alleen maar kon lezen door ze uit de prullenbak in de bibliotheek van de school te vissen, las ik vooral over jongens en hoe hun lichaam veranderde. Toch vond ik oude atlassen fijner. De wereld werd er klein en overzichtelijk in. Alle landen lagen maar een paar millimeter of centimeter van elkaar en in twee handen kon je de hele wereld vangen.

Buiten zeiden de vogels, vanaf de muur die onze tuin met die van de achterburen scheidde, iets in vogeltaal tegen elkaar. Misschien zeiden ze: 'Let op, een kat.' Of misschien iets helemaal anders. Misschien zijn vogels, meer dan mensen, spaarzaam met woorden. Dat hoopte ik. Want een zwijgende mond als een kleine horizon te midden van een uitgeslapen gezicht kan zo mooi zijn.

Ter hoogte van mijn knie zat een gat in mijn nachthemd. Het was een moeilijk gat, alsof pijn soms een schreeuw werd die je alleen in je elleboog kon onderdrukken.

Mijn stofdoek stak ik onder de geopende kraan. Het water liep langs mijn vingers en polsen. Het stof veranderde in kleine grijze bolletjes, die ik wegwaste. Vanuit de gang ging de voordeur open. Vervolgens viel de deur terug in het slot. Gestommel, een rokerskuch, het getik van hakken op de stenen tegels dat steeds dichterbij kwam. Ik hield de natte, blauwe stofdoek geluidloos in mijn handen en dacht terug aan de steeds zwarter wordende zee met de haai.

Ik dacht aan de zeekomkommer waar meneer Pernel het gisteren in de biologieles over had. Ze worden ook wel de schoonmakers van de oceaan genoemd en leven op de bodem. Met hun bek zuigen ze zand, modder en afgestorven restanten van planten en dieren op. Toen meneer Pernel zei dat ze een ademhalingsstelsel hebben dat via hun achterwerk gaat, moest de hele klas lachen. Ze pompen water in en uit hun anus. Ze hebben een speciaal ademhalingsorgaan de ademboom genoemd. Bovendien geven ze licht onder water.

‘Dag mam,’ zei ik toen haar vertrouwde gedaante in de deuropening verscheen.

Met haar rode, blinkende pumps en een handtas van *faux leather* die op slangenhuid leek – echte kon moeder absoluut niet betalen – stond ze voor mijn neus. Haar haren waren gebrusht. Er zat lak in. Op wankelende benen maakte ze een einde aan haar dagenlange verdwijning. Haar rode lippenstift was uitgelopen. Het leek alsof ze carwash gespeeld had met een andere mond. Wat ze vermoedelijk ook gedaan had. Je weet wel, twee tongen die om elkaar heen gaan en speeksel vermengden. Je kunt dat oefenen op je arm, las ik in de *Joepie*. Haar ogen waren rood doorlopen. Eronder hadden zich twee donkere kringen gevormd, alsof het hangmatjes waren waarin haar slapeloosheid zich verzameld had.

‘Goeiemorgen,’ antwoordde ze.

Ik glimlachte. Drie dagen lang was moeder verdwenen. Ik bedoelde, drie dagen zat ze vermoedelijk in de kroeg op twee straten van hier. Maar ik besloot haar er niet te gaan zoeken. Zelfs als ik haar daar had gevonden, was een groot deel van haar onvindbaar gebleven. Zo was het meestal: te veel port, te weinig water. Het was ondertussen een vertrouwd scenario. Slechts het einde bleef al te vaak onvoorspelbaar. Het vaakst moest ik de rek in mijn hart terugvinden, zodat ik haar niet te veel ging missen.

Ze schonk haar eerste kop zwarte koffie in.

‘Wil je ook wat?’ vroeg ze.

Ik knikte.

Ze pakte mijn grote mok met herten en vulde die. Op de keukentafel lag nog altijd hetzelfde tafellaken dat onder de tomatenvlekken zat. Verder stond er alleen een pak melk op en een vaas met verdorde tulpen erin. Uit de lade haalde moeder een oude broodzak.

‘Hier kunnen we nog iets mee,’ zei ze. Ze nam plaats aan tafel. Snede per snede bekeek ze aandachtig het brood. De hardste sneden smeed ze op een bord dat ik straks op de composthoop achter in de tuin moest kieperen. Of wat ik meestal stiekem deed, was ze in stukken scheuren voor de duiven. Dat stond moeder tegen. Ze zei dat de duiven te veel kakten op de terracotta stenen van het terras en dat ze die dan vervolgens moest wegschrobben met een spons. Maar haar knieën konden dat werk niet meer aan. Het vervelendste aan duiven was dat ze bleven terugkomen. En ze zo een verwachting werden.

Aan de keukentafel nam ik plaats. Boven de tafel hing een lamp met een kanten lampenkap die niet meer wit zag, maar eerder een vaal soort grijs. Alsof het stof dat zich er verzameld had, het licht had aangetast.

Moeder haalde twee borden tevoorschijn. Toen ze zich naar de keukenkast draaide, rook ik de kroeg: het leder van barkrukken, het getapte bier, sigarettenrook, misschien de aftershave van een onbekende man, misschien de man met wie ze carwash gespeeld had. Misschien waren het meerdere mannen, want soms was dat zo, al zei moeder me dat niet. Ik wist het toch. Voor moeders kussen moest betaald worden. In cashgeld dat ze nonchalant in haar jaszakken of beha bewaarde.

Het was de indringende geur van verdwijning die ze bij zich droeg als een geheim dat ze meestal enkel met de nacht deelde.

Met mijn ene wijsvinger volgde ik het bloemenmotief

van het tafelkleed. Rond een paar vlekken had ik gisteren uit verveling met een blauwe balpen contouren getekend. Bij de doorns van de rozen beeldde ik me de pijn in, het bloed. Het bloed dat wende. Volgens moeder kun je je eigen bloed alleen maar lekker vinden wanneer je het oplikt. Met mijn andere vinger peuterde ik in mijn neus.

‘Vuil kind, stop daarmee!’

Ze sloeg mijn hand weg. Ik haatte het wanneer ze me kind noemde. Ik wilde dat ze ‘mijn kind’ zei, zodat ik in de taal bij haar hoorde.

Moeder legde een bruine boterham op mijn bord. Ze deed een wolkje melk in haar mok. Ik lustte geen melk, maar soms deed ik er toch een scheutje in. Alleen maar om te kijken naar hoe het wolkje zich met de koffie vermengde en er uiteindelijk in oploste.

Mijn boterham doopte ik in mijn mok zwarte koffie en ik nam een hap. Zelfs met een dubbele laag chocoladepasta erop smaakte het me niet.

Het liefst legde ik nu mijn hoofd op moeders schouder. Maar zolang ze naar kroeg rook, kon ik het niet. Die geur herinnerde me eraan dat ik gisteren in het midden van de nacht overvallen werd met een angstgedachte die als een langeafstandsloper rondjes in mijn kamer bleef maken. De gedachte dat moeder nooit meer terug zou komen leek niet in mijn hoofd te passen.

‘Deze week moeten we opnieuw oefenen,’ zei ze.

De stilte leek haar evenwicht te verliezen.

‘Na school, na je huiswerk,’ vulde ze aan.

Ik keek niet op.

Moeder stond op en zette haar lege koffiemok op het aanrecht.

‘Ik ga douchen,’ zei ze.

Opnieuw nam ik een hap van mijn boterham. Ik beeldde me het water en moeder in en hoe dat in essentie een omhelzing was.

De boterhamhap leek vast te zitten in mijn keel. De donkere klauwen van de zee hadden mij beet. Ik voelde ze op mijn huid zitten. Met mijn hand sloeg ik tegen mijn linker-slaap. Ik wilde nog niet opnieuw moeten oefenen voor later. Ik wilde alleen maar de haai vanuit mijn droom aaien, tegen de zwemrichting in, want dan voelde de huid als schuurpapier aan.